

Załącznik nr 1 – Fiszka Projektu z Roczego Planu Działania na rok 2020

DZIAŁANIE PO WER	2.17 Skuteczny wymiar sprawiedliwości
FISZKA PROJEKTU POZAKONKURSOWEGO KONCEPCYJNEGO	
PODSTAWOWE INFORMACJE O PROJEKCIE	
Tytuł lub zakres projektu ¹	Upowszechnienie alternatywnych metod rozwiązywania sporów poprzez podniesienie kompetencji mediatorów, utworzenie Krajowego Rejestru Mediatorów (KRM) oraz działania informacyjne
Cel szczegółowy PO WER, w ramach którego projekt będzie realizowany	<i>Poprawa jakości wydawanych orzeczeń oraz zwiększenie skuteczności ich egzekwowania</i>
Priorytet inwestycyjny	11.I Inwestycje w zdolności instytucjonalne i w sprawność administracji publicznej oraz efektywność usług publicznych na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym w celu przeprowadzenia reform, z uwzględnieniem lepszego stanowienia prawa i dobrego rządzenia
Typ/typy projektów przewidziane do realizacji w ramach projektu	Upowszechnienie alternatywnych metod rozwiązywania sporów, w szczególności poprzez podniesienie kompetencji mediatorów w ramach Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, utworzenie Krajowego Rejestru Mediatorów oraz działania informacyjne skierowane do interesariuszy mediacji
Cel główny projektu	Celem głównym projektu jest profesjonalizacja zawodu mediatora poprzez utworzenie Krajowego Rejestru Mediatorów (KRM) oraz przeprowadzenie cyklu szkoleń mediacyjnych w ramach Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, a także podniesienie wiedzy o e-mediacji oraz możliwości wykorzystania jej w sporach gospodarczych i pracowniczych.
Kamienie milowe projektu ²	<ul style="list-style-type: none"> a) przeprowadzenie prac analitycznych dot. potrzeb społecznych związanych z realizacją projektu (do grudnia 2020 r.), szacunkowa wartość: 50 000 zł: <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzenie postępowania przetargowego – do czerwca 2020 r. - przeprowadzenie prac analitycznych - do grudnia 2020 r. b) przygotowanie raportu z prac analitycznych dot. potrzeb związanych z realizacją projektu (do grudnia 2020 r.), szacunkowa wartość: 150 000 zł c) przeprowadzenie prac legislacyjnych wynikających z realizacji projektu (do grudnia 2021 r.), szacunkowa wartość: 300 000 zł: <ul style="list-style-type: none"> - rozpoczęcie prac legislacyjnych - do stycznia 2021 r. - zakończenie prac legislacyjnych - do grudnia 2021 r. d) wdrożenie systemu informatycznego pn. Krajowy Rejestr Mediatorów (KRM) (do czerwca 2023 r.), szacunkowa wartość: 6 500 000 zł

¹ Należy wskazać roboczą nazwę projektu albo skrótowo opisać istotę, zakres przedmiotowy projektu.

² Zgodnie z podrozdziałem 5.2.1 *Polityka spójności* rozdziału 5.2 *Zasady wyboru projektów* Umowy Partnerstwa przedsięwzięcia o długim horyzoncie czasowym realizacji muszą być dzielone na krótkie etapy, których realizacja będzie uzależniona od osiągnięcia rezultatów założonych na wcześniejszym etapie (kamieni milowych).

	<ul style="list-style-type: none"> - opracowanie wymagań systemowych po otrzymaniu raportu z badań analitycznych - do kwietnia 2021 r. - przeprowadzenie postępowania przetargowego - do września 2021 r. - wdrożenie systemu do Sądów - do stycznia 2023 r. - przeprowadzenie procesu wpisu do rejestru przez mediatorów - do kwietnia 2023 r. - pełne wdrożenie systemu dla sądów i użytkowników zewnętrznych - do czerwca 2023 r. <p>e) przeprowadzenie cyklu szkoleń mediacyjnych (do czerwca 2023 r.), szacunkowa wartość 1 000 000 zł</p> <p>f) przeprowadzenie działań informacyjnych (od początku 2021 r. do czerwca 2023 r.), szacunkowa wartość: 2 000 000 zł</p> <p>g) przeprowadzenie szkoleń z zakresu e-mediacji oraz mediacji w sporach pracowniczych (III - IV kwartał 2020 r.), szacunkowa wartość: 2 100 000 zł</p> <p>h) opracowanie dodatkowych materiałów do wykorzystania w bieżącej pracy zawodowej mediatorów - publikacji z obszaru prawa pracy i e-mediacji (maj 2020 r.), szacunkowa wartość: 100 000 zł</p>
Podmiot zgłaszający projekt ³	Instytucja Pośrednicząca - Ministerstwo Sprawiedliwości
Podmiot, który będzie wnioskodawcą	Ministerstwo Sprawiedliwości
Uzasadnienie wyboru podmiotu, który będzie wnioskodawcą ⁴	<p>Zgodnie z regulacjami zawartymi w art. 24 <i>ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej</i> (Dz.U. z 2019 r. poz. 945) w wyłącznej właściwości Ministra Sprawiedliwości znajdują się sprawy z zakresu sądownictwa, w tym mediacja. Ponadto Minister Sprawiedliwości posiada kompetencję do przedkładania projektów aktów normatywnych właściwych dla przypisanego mu działu administracji rządowej.</p> <p>Ponadto art. 157f <i>ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych</i> (Dz.U. z 2019 r. poz. 52) wyłącznej kompetencji Ministra Sprawiedliwości powierzył określenie sposobu prowadzenia listy stałych mediatorów, tryb wpisywania i skreślenia z listy, zamieszczania na liście i aktualizacji danych i informacji, sposób potwierdzania spełnienia warunków wpisywania na listę, wzór formularza wniosku o wpis na listę stałych mediatorów, a także rodzaje dokumentów załączanych do wniosku, uwzględniając potrzebę zapewnienia wiarygodnej i aktualnej informacji o stałych mediatorach, jednolitości wniosków i sprawnego przebiegu procedury wpisu na listę stałych mediatorów. Jednocześnie Minister Sprawiedliwości jest organem właściwym dla spraw związanych z procedowaniem wniosków w ramach Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, z zakresu mediacji (por. art. 2 pkt 14 oraz art. 19 i nn. <i>ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji</i>, Dz.U. z 2018 r. poz. 2153).</p> <p>Mając na uwadze powyższe, projekt powinien być realizowany przez Ministerstwo Sprawiedliwości ze względu na występowanie monopolu kompetencyjnego wnioskodawcy w obszarze objętym interwencją - zgodnie z art. 38 ust. 2 i 3 <i>ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020</i> (Dz.U. z 2018 r. poz. 1431 ze zm.) oraz podrozdziału 5.2.1 <i>Polityka spójności</i> rozdziału 5.2 <i>Zasady wyboru projektów</i></p>

³ W przypadku opracowywania Rocznego Planu Działania przez IP, podmiotem zgłaszającym projekt jest IP. W przypadku opracowywania Rocznego Planu Działania przez IZ należy wpisać nazwę podmiotu, który zgłosił projekt do IZ.

⁴ W szczególności w świetle art. 38 ust. 2 i 3 *ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020* (Dz.U. z 2017 r. poz. 1460, z późn. zm.) oraz podrozdziału 5.2.1 *Polityka spójności*, rozdziału 5.2 *Zasady wyboru projektów* Umowy Partnerstwa.

	Umowy Partnerstwa.				
Czy projekt będzie realizowany w partnerstwie?	TAK	X	NIE		
Podmioty, które będą partnerami w projekcie i uzasadnienie ich wyboru ⁵	<p>Centra Arbitrażu i Mediacji utworzone w wyniku realizacji projektów wyłonionych w ramach konkursu nr POWR.02.17.00-IP.04-00-001/17 oraz nr POWR.02.17.00-IP.04-00-0010/17</p> <p>Projekt będzie realizowany w partnerstwie z Centrami Arbitrażu i Mediacji (CAM), które będą zainteresowane utworzeniem partnerstwa. Zapewni to trwałość dotychczasowych interwencji podejmowanych przez resort w zakresie rozwoju mediacji w Polsce. CAM posiadają doświadczenie w zakresie szkoleń z mediacji, w tym szkoleń mediatorów, co pozwoli na powierzenie im w ramach projektu realizacji zadań w tym obszarze. CAM, jako podmioty osadzone w środowisku lokalnym, będą również zaangażowane w działania informacyjne, dotyczące propagowania idei mediacji w poszczególnych województwach.</p>				
Czy projekt będzie projektem grantowym?	TAK		NIE	X	
Przewidywany termin złożenia wniosku o dofinansowanie (kwartał albo miesiąc oraz rok)	I kwartał 2020 r.				
Przewidywany okres realizacji projektu	Data rozpoczęcia (miesiąc oraz rok)	czerwiec 2020	Data zakończenia (miesiąc oraz rok)	sierpień 2023	
SZACOWANY BUDŻET PROJEKTU					
Szacowana kwota wydatków w projekcie w podziale na lata i ogółem (PLN)					
w roku 2020	w roku 2021	w roku 2022	w roku 2023	-	ogółem
2 400 000	1 200 000	6 000 000	2 600 000	-	12 200 000
Szacowany wkład własny beneficjenta (PLN)					
TAK (PLN)			NIE	X
Szacowany wkład UE (PLN)					
10 282 160,00 PLN					

⁵ Wypełnić w przypadku projektu realizowanego w partnerstwie. W przypadku, gdy nie są znane konkretne podmioty, które będą partnerami w projekcie, należy wpisać pożądane cechy partnerów oraz uzasadnić wskazanie określonych cech.

OPIS PROJEKTU

Uzasadnienie realizacji projektu w trybie pozakonkursowym⁶

Mając na uwadze art. 38 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz.U. z 2018 r. poz. 14631 ze zm.) oraz podrozdział 5.2.1 Polityka spójności rozdziału 5.2 Zasady wyboru projektów Umowy Partnerstwa z dnia 21 maja 2014 r. wskazuje się na możliwość realizacji projektu pn. **„Upowszechnienie alternatywnych metod rozwiązywania sporów poprzez podniesienie kompetencji mediatorów, utworzenie Krajowego Rejestru Mediatorów (KRM) oraz działania informacyjne”** w trybie pozakonkursowym.

Podmiotem posiadającym monopol kompetencyjny w zakresie przedmiotowego projektu jest Minister Sprawiedliwości. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w istniejącym obecnie porządku prawnym.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz.U. z 2019 r. poz. 945) w wyłącznej właściwości Ministra Sprawiedliwości znajdują się sprawy z zakresu sądownictwa, w tym mediacja (art. 24). Ponadto do wyłącznej kompetencji Ministra Sprawiedliwości należy określenie sposobu prowadzenia listy stałych mediatorów, tryb wpisywania i skreślenia z listy, zamieszczania na liście i aktualizacji danych i informacji, sposób potwierdzania spełnienia warunków wpisywania na listę, wzór formularza wniosku o wpis na listę stałych mediatorów, a także rodzaje dokumentów załączanych do wniosku, uwzględniając potrzebę zapewnienia wiarygodnej i aktualnej informacji o stałych mediatorach, jednolitości wniosków i sprawnego przebiegu procedury wpisu na listę stałych mediatorów (art. 157f ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, Dz. U. z 2019 r. poz. 52).

Zasadnicze założenia interwencji publicznej, której wsparcie zaplanowano w ramach projektu

Mediacja jest jedną z najbardziej rozpowszechnionych alternatywnych metod rozwiązywania sporów. Jej głównym celem jest próba doprowadzenia do ugodowego rozwiązania konfliktu, satysfakcjonującego obie strony. Postępowanie mediacyjne ma charakter pozasądowy i prowadzone jest przy udziale osoby trzeciej, bezstronnej wobec stron i ich konfliktu (mediatora).

Zestawiając mediację z postępowaniem sądowym, daje się łatwo dostrzec jej oczywiste zalety (zob. Z. Kinowska, A. Krata, *Mediacja w Polsce*, „Infos: zagadnienia społeczno-gospodarcze” 2010, nr 18, s. 4), wśród których należy wymienić m.in. skuteczność (przerwywa bieg terminów przedawnienia, a zakończona ugodą ma moc równą ugodzie zawartej przed sądem), niskie koszty (wg danych ADR Center Global z 2010 r., średnia relacja kosztów postępowania sądowego w Polsce do wartości przedmiotu sporu to 23,5%, a do kosztów mediacji – tylko 5%), szybkość (wg danych zawartych w raporcie Banku Światowego i IFC „Doing Business 2015”, www.doingbusiness.org/reports, średnia długość postępowania sądowego w Polsce to średnio od 540 dni przy trwającym do ok. 42 dni postępowaniu mediacyjnym), dyskrecja i poufność oraz przejrzystość i efektywność.

Pomimo oczywistych korzyści płynących z mediacji, zainteresowanie społeczeństwa tą alternatywną metodą rozwiązywania sporów jest niesatysfakcjonujące (zob. A. Wąsowska, *Analiza 5/2015: Mediacja szansą na usprawnienie wymiaru sprawiedliwości*, Fundacja Forum Obywatelskiego Rozwoju, s. 6).

Problem niskiej popularności mediacji zauważalny jest również w środowisku sędziów. Wśród przyczyn takiego stanu rzeczy autorzy raportu *Diagnoza stanu stosowania mediacji oraz przyczyn zbyt niskiej w stosunku do oczekiwanej popularności mediacji* (2015), przygotowanego na zlecenie Ministerstwa Sprawiedliwości, wymieniają m. in. niską jakość zawieranych ugód mediacyjnych, niedostateczną informację o mediatorach oraz niską aktywność szkoleniową w zakresie mediacji (s. 20). Z kolei jako bariery dla popularyzacji mediacji związane ze środowiskiem mediatorów oraz identyfikowane przez tę grupę ww. raport wskazuje na m.in. brak jednolitych standardów funkcji mediatora, niedostateczne wymogi wobec kwalifikacji mediatorów oraz brak dostępu do mediatorów w mniejszych ośrodkach miejskich i na wsiach (s. 30).

Problemy te mogą pogłębiać się w obecnej sytuacji związanej z wprowadzeniem na terenie Polski w 2020 roku stanu epidemii COVID 19. Aktualnie nie jest możliwe prowadzenie mediacji bezpośrednich w dotychczasowej formie spotkań stron sporu. Konieczny jest w związku z powyższym rozwój mediacji prowadzonych w formie

⁶ W szczególności w świetle art. 38 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (Dz.U. z 2018 r. poz. 1431, z późn. zm.) oraz podrozdziału 5.2.1 Polityka spójności, rozdziału 5.2 Zasady wyboru projektów Umowy Partnerstwa.

zdalnej, e-mediacji realizowanych z użyciem narzędzi umożliwiających uczestnikom porozumiewanie się na odległość w czasie rzeczywistym. Przy korzystaniu z powyższych rozwiązań, zarówno strony sporu, jak i mediator mogą na bieżąco komunikować własne przemyślenia, propozycje oraz kształtować wspólnie wypracowane postanowienia ugody. Poza brakiem osobistej styczności to formuła najbardziej zbliżona do dotychczas stosowanej metody tradycyjnych spotkań, gwarantująca bezpieczeństwo, dużą oszczędność czasu oraz pieniędzy. Taka forma prowadzenia mediacji nie była dotąd odpowiednio spopularyzowana, wymaga dodatkowego przygotowania mediatorów. Jednocześnie w związku z negatywnymi skutkami epidemii należy spodziewać się wzrostu liczby spraw z zakresu prawa pracy (spory pracodawcy z pracownikiem) oraz gospodarczych (np. spory dot. nieopłaconych terminowo faktur, niezrealizowanych kontraktów). W tym szczególnym okresie e-mediacje mogą stać się istotnym czynnikiem odciążającym pracę polskiego sądownictwa i przyspieszającym rozstrzygnięcie sporu.

Ponadto należy zauważyć, że brak jest obecnie systemu umożliwiającego weryfikację mediatorów wpisanych na listy stałych mediatorów prowadzone przez Prezesów Sądów Okręgowych (zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości w sprawie prowadzenia listy stałych mediatorów* z dnia 20 stycznia 2016 r., Dz.U. z 2016 r. poz. 122) oraz listy mediatorów i ośrodków mediacyjnych. Brak procedur dotyczących weryfikacji osób wpisanych na listy mediatorów znacząco utrudnia potwierdzanie posiadanych przez nich kwalifikacji oraz prowadzenie postępowań dyscyplinarnych wobec mediatorów, którzy np. dopuścili się rażących uchybień w wykonywaniu obowiązków. Obecnie brak jest również ujednoczonej bazy danych pozwalającej oszacować aktualną liczbę mediatorów w Polsce. Nierzadko mediatorzy, będąc mediatorami sądowymi, przynależą do kilku ośrodków – tym samym figurują w kilku, równolegle prowadzonych wykazach. Jednocześnie należy podkreślić, że w obecnie funkcjonującym w Polsce systemie nie jest prowadzona kontrola jakości szkoleń mediacyjnych oraz poziomu usług świadczonych przez mediatorów.

Na projekt pn. **Upowszechnienie alternatywnych metod rozwiązywania sporów poprzez podniesienie kompetencji mediatorów, utworzenie Krajowego Rejestru Mediatorów (KRM) oraz działania informacyjne** składają się następujące działania:

- a) przeprowadzenie prac analitycznych dot. potrzeb społecznych związanych z realizacją projektu,
- b) przygotowanie raportu z przeprowadzonych prac analitycznych dot. potrzeb związanych z realizacją projektu,
- c) przeprowadzenie prac legislacyjnych wynikających z realizacji projektu,
- d) przygotowanie i wdrożenie systemu informatycznego pn. Krajowy Rejestr Mediatorów (KRM),
- e) przeprowadzenie cyklu szkoleń mediacyjnych, w tym w zakresie e-mediacji,
- f) przeprowadzenie działań informacyjnych.

Działania realizowane w ramach ww. projektu skierowane będą przede wszystkim do:

- obywateli zainteresowanych skorzystaniem z postępowania mediacyjnego,
- organów wymiaru sprawiedliwości jako kierujących sprawy do mediacji,
- mediatorów,
- osób, które chcą uzyskać uprawnienia mediacyjne.

Ad a) i b)

Pierwszym działaniem składającym się na przedmiotowy projekt będzie przeprowadzenie prac analitycznych dot. diagnozy stanu funkcjonującego w Polsce systemu mediacji, potrzeb społecznych z nim związanych oraz oczekiwań dotyczących Krajowego Rejestru Mediatorów (KRM). Badanie przeprowadzane zostanie na reprezentatywnej grupie ok. 3 000 respondentów, wśród których znajdą się m. in. przedsiębiorcy, pracownicy administracji publicznej, organizacje skupiające mediatorów, sędziów, adwokatów, radców prawnych, ośrodki mediacyjne i organizacje pozarządowe.

W wyniku przeprowadzonych analiz przygotowany zostanie raport zawierający m. in. oczekiwania dot. Krajowego Rejestru Mediatorów (np. elementy rejestru, kryteria wpisu do rejestru, kryteria weryfikacji wpisu w rejestrze, podstawy zawieszenia wpisu oraz wykreślenia z rejestru, jakie informacje powinny znaleźć się w rejestrze, jakie informacje powinny być widoczne dla sędziów, a jakie dla potencjalnych odbiorców mediacji) oraz identyfikację luk kompetencyjnych w zakresie szkoleń mediatorów. Wykonanie badań oraz przygotowanie raportu powierzone zostanie podmiotowi zewnętrznemu w odpowiedniej procedurze.

Przeprowadzone badania umożliwią Ministerstwu Sprawiedliwości utworzenie ogólnokrajowego rejestru mediatorów, który spełni oczekiwania ww. grup (tj. potencjalnych użytkowników KRM) oraz uwzględnienie w organizowanych w ramach projektu szkoleniach (zob. pkt e) zagadnień zmierzających do wyeliminowania zidentyfikowanych braków kompetencyjnych.

Ad c)

Realizacja projektu pn. *Upowszechnienie alternatywnych metod rozwiązywania sporów poprzez podniesienie kompetencji mediatorów, utworzenie Krajowego Rejestru Mediatorów (KRM) oraz działania informacyjne* wymaga przeprowadzenia prac legislacyjnych, które swoim zakresem obejmą m. in. likwidację list stałych mediatorów prowadzonych na podstawie *Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 stycznia 2016 r. w sprawie prowadzenia listy stałych mediatorów* (Dz.U. z 2016 r. poz. 122) i *Ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych* (Dz.U. z 2018 r. poz. 23 ze zm.) oraz stworzenie podstaw prawnych dla funkcjonowania Krajowego Rejestru Mediatorów (nowy akt prawny – *Ustawa o Krajowym Rejestrze Mediatorów* wraz z rozporządzeniami wykonawczymi). Przewidziane projektem prace legislacyjne obejmą również zmianę obowiązujących przepisów m.in. *Kodeksu postępowania cywilnego* oraz *Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych* (Dz.U. z 2019 r. poz. 1141).

Konieczne prace legislacyjne zostaną przeprowadzone w ścisłej współpracy z Departamentem Legislacyjnym Prawa Cywilnego w Ministerstwie Sprawiedliwości.

Ad d)

Zasadniczym elementem projektu jest stworzenie i wdrożenie systemu informatycznego pod nazwą Krajowy Rejestr Mediatorów (KRM).

Krajowy Rejestr Mediatorów (KRM) będzie rejestrem publicznym zawierającym informacje o osobach wykonujących zawód mediatora. Wśród informacji dostępnych w rejestrze znajdą się m. in. imię i nazwisko mediatora, dane umożliwiające kontakt z mediatorem, datę uzyskania uprawnień oraz kategorię spraw, w których mediator może prowadzić mediacje i inne (szczegółowy katalog informacji prezentowanych w KRM opracowany zostanie w drodze prac analitycznych dot. potrzeb społecznych związanych z realizacją projektu, zob. pkt a). Rejestr prowadzony będzie przez Ministerstwo Sprawiedliwości, a funkcjonowanie KRM pozwoli na uporządkowanie i wzrost kontroli resortu nad działalnością mediatorów w Polsce.

Wśród podstawowych funkcji KRM należy wymienić przede wszystkim:

- a) funkcję informacyjną – rejestr stanowić będzie powszechnie dostępną bazę osób wykonujących zawód mediatora,
- b) funkcję legalizacyjną – fakt wpisania mediatora do rejestru potwierdza posiadanie przez niego kwalifikacji, określonych przepisami prawa, upoważniających do prowadzenia mediacji w określonych rodzajach spraw.

W założeniu dostęp do rejestru będzie możliwy na dwóch poziomach:

- a) poziom podstawowy – dla wszystkich obywateli, za pomocą dedykowanej strony internetowej (udostępnieniu podlegać będą informacje podstawowe pozwalające na wyszukanie i kontakt z mediatorem zajmującym się mediacją w konkretnej kategorii spraw),
- b) poziom pełny – dla sędziów i urzędników sądowych, za pomocą dedykowanej strony internetowej, przy wykorzystaniu udostępnionego przez Ministerstwo Sprawiedliwości loginu i hasła (udostępnienie wszystkich informacji nt. mediatorów umieszczonych w rejestrze).

Wpis do rejestru odbywać się będzie na wniosek osoby zainteresowanej. Po złożeniu wniosku nastąpi jego weryfikacja pod względem formalnym i merytorycznym (m.in. ocena, czy osoba ubiegająca się o wpis w KRM posiada wymagane prawem kwalifikacje). Pozytywna weryfikacja wniosku skutkować będzie wpisem do Krajowego Rejestru Mediatorów oraz wydaniem przez Ministerstwo Sprawiedliwości tzw. legitymacji mediatora (na wzór obecnie funkcjonujących legitymacji radcy prawnego lub adwokata). Na osobach wpisanych do Krajowego Rejestru Mediatorów ciążyć będzie m. in. obowiązek zgłaszania każdorazowej zmiany danych oraz informowania o zawieszeniu (zakończeniu) wykonywania działalności mediatora. Nałożenie na mediatorów wpisanych do KRM ww. obowiązku pozwoli zachować aktualność informacji w nim zawartych. Wysyłana będzie cyklicznie informacja mailowa do mediatorów wpisanych do KRM w celu aktualizacji statusu w systemie np. aktywny, zawieszony, wykreślony itp.

Procedura wdrożenia Krajowego Rejestru Mediatorów zostanie określona po przeprowadzeniu analizy biznesowej, która wskaże najkorzystniejszy wariant dla realizacji projektu. Realizacja tego zadania powierzona zostanie podmiotowi zewnętrznemu wyłonionemu w odpowiedniej procedurze.

Ad e)

Kolejnym z zadań przedmiotowego projektu jest przeprowadzenie cyklu szkoleń mediacyjnych. Adresatami szkoleń będą: (a) osoby nie będące mediatorami oraz (b) mediatorzy czynnie wykonujący zawód mediatora.

Wszystkie szkolenia będą miały charakter ogólnopolski i przeprowadzone zostaną w każdym województwie, a liczba uczestników szkolenia z danego województwa określona zostanie proporcjonalnie do liczby mieszkańców danego regionu. Ze względu na utrzymujące się zagrożenie COVID-19 możliwe jest prowadzenie szkoleń online.

Szkolenia przewidziane w projekcie mają na celu m.in. niwelowanie zdiagnozowanych wśród mediatorów luk kompetencyjnych (zob. pkt a) i b), zwiększenie dostępności do profesjonalnie przeszkolonych mediatorów (szkolenia w każdym województwie), wzrost jakości zawieranych ugód mediacyjnych oraz upowszechnienie alternatywnych metod rozwiązywania konfliktów (zob. A. Przyłępa-Lewak, *Profesjonalizacja zawodu mediatora*, „Studia Prawnicze i Administracyjne” 2017, nr 21 (3), s. 59-61).

Projekt zakłada, że szkolenia zostaną przeprowadzone zgodnie ze standardami zawartymi w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (ZSK), a ich uczestnicy zobowiązani będą do certyfikacji zgodnie z ZSK. Szkolenia zostaną przeprowadzone przez partnera / partnerów projektu (Centra Arbitrażu i Mediacji), posiadających zasób kadrowy i doświadczenia wymagane przy przeprowadzaniu tego rodzaju szkoleń na terenie poszczególnych województw.

Ponadto, w celu złagodzenia negatywnych skutków epidemii COVID-19 planowana jest organizacja dla mediatorów szkoleń z zakresu e-mediacji (z uwzględnieniem zasad skutecznej komunikacji online) oraz mediacji w sprawach pracowniczych i mediacji w biznesie. Planuje się organizację szkoleń w formie webinarium.

Zakłada się, że realizacja projektu przyczyni się finalnie do m. in. następujących korzyści:

- a) zwiększenia dostępności do profesjonalnie przeszkolonych mediatorów,
- b) upowszechnienia mediacji (w tym e-mediacji) jako alternatywnej metody rozwiązywania sporów,
- c) ułatwienia nadzoru nad listami mediatorów i ośrodków mediacyjnych,
- d) weryfikacji osób świadczących usługi mediacyjne,
- e) wzrostu znaczenia mediacji jako instytucji zaufania publicznego,
- f) poprawy dostępności i otwartości wymiaru sprawiedliwości,
- g) profesjonalizacji zawodu mediatora,
- h) podniesienia jakości postępowań mediacyjnych,
- i) eliminacji luk kompetencyjnych w dotychczasowym szkoleniu mediatorów,
- j) zmniejszenie wpływu spraw do sądu.

Ad f) Działania informacyjne przewidziane do realizacji w projekcie mają na celu przede wszystkim dalsze upowszechnianie i rozwój alternatywnych metod rozwiązywania sporów, w tym mediacji (oraz e-mediacji), a także stworzenie płaszczyzny wymiany informacji oraz dobrych praktyk wśród interesariuszy mediacji (tj. przede wszystkim wśród mediatorów, sędziów, pracowników sądów powszechnych, przedsiębiorców, pracowników administracji publicznej oraz obywateli). Różnorodność założonych działań pozwoli na dotarcie z przekazem do szerokiego grona odbiorców. Realizacja założonych działań informacyjnych przyczyni się do m.in. wzrostu świadomości prawnej stron mediacji, podniesienia wiedzy nt. pozytywnych skutków wynikających ze stosowania alternatywnych metod rozwiązania sporów, a tym mediacji, wzrostu ilości postępowań mediacyjnych przy jednoczesnym spadku wpływu spraw do sądu a także profesjonalizacji usług mediacyjnych w Polsce. Działania informacyjne realizowane będą m. in. poprzez (katalog otwarty):

- a) seminaria dla potencjalnych stron mediacji celu podniesienia świadomości w zakresie: możliwości wykorzystywania mediacji,
- b) spotkania mediatorów z przedstawicielami sądownictwa, co umożliwi sędziom bezpośrednie poznanie mediatorów,
- c) organizację przy współpracy z lokalnymi organizacjami zrzeszającymi mediatorów paneli dyskusyjnych z udziałem mediatorów, przedstawicieli środowiska prawniczego i pracowników sądów powszechnych, przedsiębiorców oraz nauczycieli akademickich, mających na celu działania informacyjno-edukacyjne, wymianę doświadczeń, a także – w ramach dialogu społecznego – dyskusję nad aktualnym stanem prawnym i kondycją mediacji w Polsce oraz nad ewentualnymi kierunkami dalszego rozwoju instytucji mediacji w Polsce,
- d) przebudowę, aktualizację i prowadzenie stron internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości jako podstawowego źródła informacji nt. mediacji oraz płaszczyzny wymiany doświadczeń dla interesariuszy mediacji (np. materiały informacyjne, filmiki instruktażowe i poradniki, webinarium),
- e) przygotowanie i dystrybucję (za pośrednictwem m.in. sądów powszechnych, jednostek samorządu terytorialnego i organizacji skupiających mediatorów) broszur i plakatów informacyjnych (dla określonych grup interesariuszy, tj. sędziowie, przedsiębiorcy, mediatorzy, stron mediacji cywilnych i rodzinnych) prezentujących m. in. korzyści z kierowania spraw do mediacji, aktualny stan prawny i procedury

- związane z mediacją,
- f) organizację cyklicznych spotkań i debat przedstawicieli mediatorów i przedsiębiorców, zwłaszcza na poziomie lokalnym, jako przestrzeni nawiązywania kontaktów i wymiany doświadczeń, co przyczyni się do częstszego wykorzystywania alternatywnych metod rozwiązywania sporów wśród przedsiębiorców
 - g) opracowanie i dystrybucję dodatkowych materiałów do wykorzystania w bieżącej pracy zawodowej mediatorów - publikacji z obszaru prawa pracy i e-mediacji.

Główne zadania przewidziane do realizacji w projekcie ze wskazaniem grup docelowych

- 1. Prace analityczne dot. potrzeb społecznych związanych z realizacją projektu (wraz z raportem)** przeprowadzone zostaną na reprezentatywnej grupie co najmniej 3 000 respondentów, wśród których znajdą się m.in. organizacje skupiające mediatorów, sędziów, adwokatów, radców prawnych, ośrodki mediacyjne i organizacje pozarządowe. W efekcie prac analitycznych przygotowany zostanie raport umożliwiający Ministerstwu Sprawiedliwości realizację projektu w zakresie będącym odpowiedzią na oczekiwania społeczne przedstawione przez ww. grupy.
- 2. Prace legislacyjne wynikające z realizacji projektu** przeprowadzone zostaną we współpracy z Departamentem Legislacyjnym Prawa Cywilnego w Ministerstwie Sprawiedliwości. W skład ww. prac wejdzie m. in. likwidacja list stałych mediatorów prowadzonych na podstawie *Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 stycznia 2016 r. w sprawie prowadzenia listy stałych mediatorów* (Dz.U. z 2016 r. poz. 122) i *Ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych* (Dz.U. z 2018 r. poz. 23 ze zm.), stworzenie podstawy prawnej dla funkcjonowania Krajowego Rejestru Mediatorów (ustawa oraz akty wykonawcze) oraz nowelizacja istniejących przepisów (m. in. *Kodeks postępowania cywilnego* oraz *Regulamin urzędowania sądów powszechnych*).
- 3. Opracowanie i wdrożenie Krajowego Rejestru Mediatorów (KRM)** umożliwiającego rejestrację mediatorów. Założenia i wymagania dot. KRM zostaną określone w efekcie prac analitycznych dot. potrzeb społecznych związanych z realizacją projektu (pkt 1). Krajowy Rejestr Mediatorów dostępny będzie dla wszystkich zainteresowanych obywateli oraz sądów, co znacząco ułatwi kierowanie spraw do mediatorów wyspecjalizowanych w konkretnych kategoriach spraw oraz znalezienie i kontakt z mediatorem oferującym swoje usługi w lokalizacji dogodnej dla zainteresowanych.
- 4. Przeprowadzenie cyklu ogólnopolskich szkoleń mediacyjnych dla 1 000 osób (grupa docelowa)** Wszystkie szkolenia przeprowadzone zostaną w obszarach zgodnych ze Zintegrowanym Systemem Kwalifikacji (ZSK), tj.
 - a. *Prowadzenie mediacji sądowych i pozasądowych w sprawach cywilnych* oraz
 - b. *Prowadzenie mediacji sądowych i pozasądowych w sprawach rodzinnych.*Szkolenia skierowane będą zarówno do osób nie będących mediatorami (20% miejsc), jak i mediatorów już funkcjonujących na rynku, pragnących podnieść swoje kwalifikacje (80% miejsc). Liczba uczestników szkolenia z danego województwa określona zostanie proporcjonalnie do liczby mieszkańców danego regionu.
- 5. Przeprowadzenie cyklu działań informacyjnych mających na celu upowszechnienie alternatywnych metod rozwiązywania sporów**, tj.
 - a) seminaria organizowane lokalnie, dla około 1600 osób
 - b) spotkania mediatorów z przedstawicielami sądownictwa – 45 spotkań (w każdym SO)
 - c) panele dyskusyjne - po jednym spotkaniu w każdym województwie,
 - d) przygotowanie broszur i plakatów informacyjnych, liczba broszur ok. 500 tys. sztuk; liczba plakatów ok. 20 tys. sztuk (dystrybucja podczas innych działań informacyjnych, przekazanie do sądów, CAM, organizacji pozarządowych, urzędów itp.)
- 6. Przeprowadzenie szkoleń w formie cyklu webinarów**

Webinar to wygodne narzędzie, dzięki któremu można dzielić się wiedzą i praktycznymi pomysłami z szeroką publicznością. Planowany cykl webinarów to kilka webinarów o tematyce dotyczącej ODR (e-mediacji) oraz mediacji pracowniczych i gospodarczych. Webinary odbywać się będą np. za pośrednictwem aplikacji ZOOM, umożliwiającą tworzenie pokoi dyskusji oraz aktywnego udziału uczestników. Po każdym ze szkoleń planowana jest sesja Q&A, podczas której prowadzący odpowie na bieżąco na pytania.

Metodologia:

- 1) Wykłady teoretyczne i prezentacja
- 2) Analizy studiów przypadków
- 3) Ćwiczenia – indywidualne i w grupach
- 4) Symulacje mediacji
- 5) Dyskusje i refleksje uczestników
- 6) Kwestionariusze, testy

Szkolenia skierowane będą przede wszystkim dla mediatorów już funkcjonujących na rynku, pragnących podnieść swoje kwalifikacje, ale także dla osób chcących wykonywać zawód mediatora.

Liczba uczestników szkoleń:

- a) webinar live teoretyczny – nielimitowana liczba uczestników,
- b) webinar z symulacjami – ok. 20 osób w danym wydarzeniu (zadecyduje kolejność zgłoszeń), łącznie 600 osób (w tym 480 czynnych zawodowo mediatorów),
- c) webinar (rec) – nielimitowana liczba uczestników.

Uczestnictwo:

- udział w szkoleniu „na żywo” (webinar live),
- odtworzenie szkolenia w dogodnym czasie (każde ze szkoleń będzie nagrywane).

Opracowanie przez prowadzących materiałów ze szkolenia z obszaru prawa pracy e-mediacji:

- webinary będą nagrywane i udostępnione wszystkim zainteresowanym,
- opracowane zostaną broszury informacyjne zamieszczone na platformie e-learningowej,
- opracowane zostaną materiały dydaktyczne np. skrypty online.

Zasadnicze działania ukierunkowane na wsparcie podejmowanej interwencji publicznej, zrealizowane dotychczas przez wnioskodawcę lub inne instytucje

Wśród zasadniczych działań ukierunkowanych na wsparcie interwencji, które dotychczas zostały zrealizowane przez Ministerstwo Sprawiedliwości należy wymienić:

- a) utworzenie oraz funkcjonowanie Centrum Arbitrażu i Mediacji – Koordynatora oraz ogólnopolskiej sieci wojewódzkich Centrów Arbitrażów i Mediacji w celu utworzenia zintegrowanego i kompleksowego systemu zarządzania informacją o mediacji w sprawach gospodarczych,
- b) organizacja przez sieć CAM cyklu szkoleń z zakresu mediacji w sprawach gospodarczych dla pracowników sądów, prokuratury oraz mediatorów,
- c) wprowadzenie w każdym Sądzie Okręgowym w Polsce Koordynatora ds. Mediacji, do którego zadań należy przede wszystkim intensyfikacja działań w zakresie upowszechniania mediacji jako alternatywnej metody rozwiązywania sporów; działania sędziów koordynatorów obejmują poszczególne Sądy Okręgowe i podległe im Sądy Rejonowe,
- d) organizacja Tygodni Mediacji oraz Międzynarodowego Dnia Mediacji,
- e) organizacja szkoleń dla sędziów w zakresie m. in. skutecznego kierowania spraw do mediacji,
- f) współfinansowanie przez Ministerstwo Sprawiedliwości studiów podyplomowych z zakresu mediacji (projekty PO WER),
- g) prace nad *Podręcznikiem pisania ugód mediacyjnych*,
- h) upowszechnianie wiedzy na temat mediacji i informacji o wydarzeniach mediacyjnych (strona internetowa Ministerstwa Sprawiedliwości, media społecznościowe),
- i) powołanie przez Ministra Sprawiedliwości Społecznej Rady do spraw Alternatywnych Metod Rozwiązywania Sporów przy Ministrze Sprawiedliwości,
- j) procedowanie wniosków o włączenie kolejnych kwalifikacji z zakresu mediacji do Zintegrowanego

- Systemu Kwalifikacji (ZSK),
- k) organizacja i współorganizacja konferencji naukowych i paneli dyskusyjnych z zakresu alternatywnych metod rozwiązywania sporów.

Uwarunkowania skutecznej realizacji założeń interwencji publicznej (interesariusze, stan prawny, itd.)

Realizacja projektu pozakonkursowego w ramach PO WER stwarza unikalną okazję do przygotowania i wdrożenia spójnego, efektywnego i powszechnego rejestru mediatorów pn. Krajowy Rejestr Mediatorów (KRM), a wszystkie działania przewidziane przedmiotowym projektem wpisują się w *Strategię modernizacji przestrzeni sprawiedliwości w Polsce na lata 2014-2020* (cel strategiczny: poprawa sprawności i jakości orzecznictwa).

Wprowadzenie e-mediacji do katalogu narzędzi mediatora na stałe przyczyni się do propagowania mediacji oraz wpłynie na sprawność postępowań w sądzie. Jednocześnie koresponduje to z propozycją prowadzenia rozpraw na odległość z jednoczesnym bezpośrednim przekazem obrazu i dźwięku – videorozpraw przewidzianą przepisami *ustawy o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw*.

Skuteczna realizacja planowanych działań wymaga zmian obowiązujących przepisów prawa w zakresie dotyczącym m. in. likwidacji list stałych mediatorów prowadzonych na podstawie *Rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 stycznia 2016 r. w sprawie prowadzenia listy stałych mediatorów* (Dz.U. z 2016 r. poz. 122) i *Ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych* (Dz.U. z 2018 r. poz. 23 ze zm.) oraz stworzenie podstaw prawnych dla funkcjonowania Krajowego Rejestru Mediatorów (nowy akt prawny – *Ustawa o Krajowym Rejestrze Mediatorów* wraz z rozporządzeniami wykonawczymi). Przewidziane projektem prace legislacyjne obejmą również zmianę obowiązujących przepisów m.in. *Kodeksu postępowania cywilnego* oraz *Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 czerwca 2019 r. Regulamin urzędowania sądów powszechnych* (Dz.U. z 2019 r. poz. 1141).

Ministerstwo Sprawiedliwości, jako instytucja realizująca projekt, dysponuje potencjałem kadrowym niezbędnym do skutecznej realizacji założeń interwencji publicznej.

W celu należytej realizacji projektu zostanie powołany Zespół Projektowy, składający się m. in. z pracowników Wydziału ds. Mediacji w Departamencie Strategii i Funduszy Europejskich Ministerstwa Sprawiedliwości. Projekt zostanie zgłoszony do Portfela Projektów MS zgodnie z obowiązującą w Ministerstwie Sprawiedliwości procedurą. Zgodnie z zasadami realizacji projektów MS, dla projektu zostanie powołany Komitet Sterujący odpowiadający za zarządzanie strategiczne. Nadzór nad projektem będzie sprawować Rada Portfela Projektów, w skład której wchodzi członkowie Kierownictwa MS.

Na skuteczną realizację projektu pn. *Upowszechnienie alternatywnych metod rozwiązywania sporów poprzez podniesienie kompetencji mediatorów oraz utworzenie Krajowego Rejestru Mediatorów (KRM)* wpłynie również ścisła współpraca pracowników Wydziału ds. Mediacji (sprawujących nadzór merytoryczny nad realizacją projektu) z pozostałymi komórkami Ministerstwa Sprawiedliwości wspierającymi realizację projektu (m. in. Departament Legislacyjny Prawa Cywilnego), partnerami projektu oraz wykonawcami poszczególnych zadań (np. badania analityczne wraz z raportem, opracowanie i wdrożenie KRM). Produkty powstałe w projekcie powinny być przygotowywane przy współpracy z doświadczonymi praktykami reprezentującymi zarówno zamawiającego (Ministerstwo Sprawiedliwości), jak i ekspertów z różnych branż.

Dalsze etapy planowane do wdrożenia poza projektem, o ile zostaną spełnione warunki umożliwiające ich skuteczne wykonanie

W ramach prac planowanych do wdrożenia poza projektem przewiduje się usprawnienie funkcjonowania i dalszy rozwój Krajowego Rejestru Mediatorów (np. poprzez uruchamianie kolejnych funkcji rejestru niezbędnych z punktu widzenia interesu użytkowników).

ZAKŁADANE EFEKTY PROJEKTU WYRAŻONE WSKAŹNIKAMI (W PODZIALE NA PŁEĆ I OGÓŁEM)

WSKAŹNIKI REZULTATU			
Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa		
	W podziale na: ⁷		Ogółem w projekcie
	Kobiety	Mężczyzn	
<i>Liczba utworzonych rejestrów mediatorów na poziomie krajowym</i>			1
<i>Liczba mediatorów, którzy podnieśli kompetencje w zakresie mediacji zgodnie ze standardami Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji</i>			720
WSKAŹNIKI PRODUKTU			
Nazwa wskaźnika	Wartość docelowa		
	W podziale na: ⁸		Ogółem w projekcie
	Kobiety	Mężczyzn	
<i>Liczba mediatorów, którzy otrzymali wsparcie szkoleniowe lub uczestniczyli w studiach podyplomowych z zakresu prowadzenia mediacji</i>			1280
<i>Liczba raportów z badań nt. potrzeb społecznych związanych z Krajowym Rejestrem Mediatorów (KRM)</i>			1
<i>Liczba raportów z przeprowadzonych działań informacyjnych</i>			1
<i>Liczba dodatkowych materiałów z obszaru e-mediacji</i>			1
SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA WYBORU PROJEKTU			
KRYTERIA DOSTĘPU			
Nie dotyczy			
Uzasadnienie:			

⁷ Rozbicie wartości docelowych na płeć jest nieobowiązkowe – wypełniane w zależności od specyfiki wsparcia i samego projektu oraz zidentyfikowanego problemu, który projekt ma rozwiązać lub złagodzić.

⁸ Rozbicie wartości docelowych na płeć jest nieobowiązkowe – wypełniane w zależności od specyfiki wsparcia i samego projektu oraz zidentyfikowanego problemu, który projekt ma rozwiązać lub złagodzić.